

Examenreglement ISW

Schooljaar 2021-2022

Versie 8 december 2021

- Aanvulling artikel 47, hoofdstuk 7, instemming MR 6 december 2021, vaststelling regiodirecteur 8 december 2021

Inhoud

Hoofdstuk 1	Algemene bepalingen	4
Artikel 1.	Algemene bepalingen	4
Artikel 2.	Begripsbepalingen	4
Artikel 3.	Toelating tot het examen.....	6
Artikel 4.	Afnemen eindexamen.....	6
Artikel 4a.	De examensecretaris.....	6
Artikel 5.	Indeling eindexamen; profielwerkstuk.....	7
Artikel 6.	Vrijstelling.....	7
Artikel 7.	Ontheffing	7
Artikel 8.	Onregelmatigheden	7
Artikel 9.	Geheimhouding	8
Hoofdstuk 2	Inhoud van het eindexamen	9
Artikel 10.	Examenprogramma	9
Hoofdstuk 3	Regeling van het eindexamen	10
Artikel 11.	Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting	10
Artikel 12.	Schoolexamen	10
Artikel 13.	Mededeling beoordeling schoolexamen	11
Artikel 14.	Beoordeling schoolexamen	11
Artikel 15.	Bekendmaking cijfer	11
Artikel 16.	Examendossier.....	11
Artikel 17.	Houdbaarheid bij doubleren	11
Artikel 18.	Herexamen schoolexamen vmbo	12
Artikel 19.	Herkansing.....	12
Artikel 20.	De benoeming en samenstelling van de examencommissie	12
Artikel 21.	De taken en bevoegdheden van de examencommissie	13
Hoofdstuk 4	Centraal examen.....	14
Artikel 22.	Tijdvak en afneming centraal examen.....	14
Artikel 23.	Centraal examen in eerder leerjaar.....	14
Artikel 24.	Regels en gang van zaken omtrent afname van het centraal examen	14
Artikel 25.	Hulpmiddelen	15
Artikel 26.	Verhinderings van de kandidaat	15
Hoofdstuk 5	Uitslag, herkansing en diplomering	16
Artikel 27.	Eindcijfer eindexamen	16
Artikel 28.	Vaststelling uitslag.....	16
Artikel 29.	Uitslag vmbo.....	16
Artikel 30.	Uitslag Vwo en havo	17
Artikel 31.	Herkansing centraal examen.....	18
Artikel 32.	Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op niveau	18
Artikel 33.	Diploma en cijferlijst	18
Artikel 34.	Certificaat en cijferlijst	20
Artikel 35.	Voorschriften judicium cum laude	20
Hoofdstuk 6	Overige bepalingen	22
Artikel 36.	Afwijking wijze van examineren	22
Artikel 37.	Bewaren examenwerk	22
Artikel 38.	Spreading voltooiing centraal examen	23
Hoofdstuk 7.	Specifieke bepalingen school	24
Artikel 39.	Aanwezigheid, ziekte, verzuim en te laat komen	24
Artikel 40.	Herkansingsregeling schoolexamen vwo.....	24
Artikel 41.	Herkansingsregeling schoolexamen Havo	24
Artikel 42.	Herkansingsregeling schoolexamen Vmbo theoretische leerweg (mavo).....	25
Artikel 43.	Herexamen van het schoolexamen vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg.....	25
Artikel 44.	Eindexamen doen op een hoger niveau	25
Artikel 45.	Vrijstellingen en herkansingen voor afgewezen eindexamenkandidaten.....	25
Artikel 46.	Instroom- en doorstroombepalingen	27
Artikel 47.	Programma van toetsing en afsluiting (PTA): vaststelling en wijziging.....	28
Hoofdstuk 8.	Slotbepalingen	29
Artikel 48.	Overgangsbepaling schoolexamen rekenen	29
Artikel 49.	Vaststelling en publicatie	29
Bijlage	.....	30

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Algemene bepalingen

1. Voor u ligt het examenreglement van Interconfessionele Scholengroep Westland (ISW) behorend tot het bestuur van Stichting Lucas Onderwijs, gevestigd te 's-Gravenhage, voor het schooljaar 2021-2022.
2. Dit examenreglement is slechts van toepassing voor zover het niet in strijd is met de Wet op het voortgezet onderwijs, het vigerende Eindexamenbesluit VO, het Inrichtingsbesluit WVO of andere toepasselijke wet- of regelgeving. Bij strijdigheid of wanneer dit examenreglement niet voorziet in een bepaalde situatie, gelden altijd de bepalingen van de toepasselijke wet- en regelgeving.
3. In gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet en waarin ook door de overige toepasselijke wet- of regelgeving niet wordt voorzien, beslist de directeur.
4. Taken en bevoegdheden van de diverse in dit eindexamenreglement genoemde functionarissen vloeien voort uit de toepasselijke wet- en regelgeving dan wel uit een door het bevoegd gezag verleend mandaat.

Artikel 2. Begripsbepalingen

In dit eindexamenreglement wordt verstaan onder:

Bevoegd gezag:	de Stichting Lucas Onderwijs en zoals vertegenwoordigd door het College van Bestuur, waarbij het College van Bestuur kan delegeren aan Regiodirecteur, of directeur;
Commissie van Beroep:	de Commissie van Beroep zoals aangeduid in dit examenreglement;
cspe:	centraal schriftelijk en praktisch examen in een vmbo-profielvak;
CvTE:	het College voor Toetsen en Examens zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet College voor toetsen en examens;
Deeleindexamen:	een examen in een of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;
Directeur:	de rector of directeur van een school voor voortgezet onderwijs;
DUO:	de Dienst Uitvoering Onderwijs, een agentschap van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
Eindexamen:	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
Eindexamenbesluit VO:	het geldende Eindexamenbesluit VO (voor de laatste versie: zie www.overheid.nl);
Examencommissie:	de examencommissie zoals bedoeld in dit examenreglement en in artikel 35d van het Eindexamenbesluit VO;
Examinator:	degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak;
Examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;

Examenprogramma:	het examenprogramma bedoeld in artikel 7 Eindexamenbesluit VO en artikel 10 van dit reglement;
Examenregeling:	het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting gezamenlijk;
Examensecretaris:	de examensecretaris bedoeld in artikel 3a Eindexamenbesluit VO en artikel 4a van dit reglement;
Fraude:	het op opzettelijke wijze geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door bijvoorbeeld vervalsing van administratie of ontduiking van de geldende voorschriften, hetgeen wordt aangemerkt als onregelmatigheid in de zin van artikel 6 van dit examenreglement;
Gecommitteerde:	de gecommitteerde als bedoeld in artikel 29, tweede lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs en artikel 36 van het Eindexamenbesluit VO;
Herexamen:	het opnieuw afleggen van het schoolexamen in een vak waarvan geen centraal examen wordt afgenomen;
Herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
Inhalen:	het alsnog afleggen van een eerder gemist examenonderdeel;
Inrichtingsbesluit WVO:	het vigerende Inrichtingsbesluit WVO (voor de laatste versie: zie www.overheid.nl);
Inspectie:	de Inspectie van het Onderwijs als bedoeld in artikel 2 van de Wet op het onderwijstoezicht;
Kandidaat:	ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten;
Leerweg:	een van de leerwegen in het vmbo, als bedoeld in artikel 10, 10b en 10d van de Wet op het voortgezet onderwijs (basisberoepsgericht, kaderberoepsgericht, gemengd entheoretisch);
Onregelmatigheid:	een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 5 van het Eindexamenbesluit VO, waaronder (mede) begrepen: (examen)fraude, het bij zich hebben van niet toegestane hulpmiddelen, het te laat of niet volgens de regels inleveren van schriftelijk of praktisch werk, ongeoorloofde afwezigheid, het niet opvolgen van instructies, alsmede het in strijd handelen met een andere op de kandidaat rustende verplichting;
Profielwerkstuk:	het profielwerkstuk zoals bedoeld in artikel 4 van het Eindexamenbesluit VO, dat wil zeggen het werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel;
PTA:	het programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 31,

	tweede lid, van het Eindexamenbesluit VO;
Regiodirecteur:	Functionaris die leiding geeft aan de regio, bij wie het bevoegd gezag conform het Managementstatuut VO de integrale verantwoordelijkheid voor een regio heeft neergelegd;
Schooljaar:	het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus van enig jaar en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar;
Tweede examinator:	degene die, naast de examinator, tevens belast is met de beoordeling van het cspe in het vmbo;
Wvo:	Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 3. Toelating tot het examen

1. Ter afsluiting van de opleiding worden de leerlingen door de directeur in de gelegenheid gesteld om een eindexamen af te leggen. Dit eindexamen of deeleindexamen bestaat uit een schoolexamen en, voor zover dat in het examenprogramma is bepaald, uit een centraal examen.
2. Kandidaten die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen door de directeur onder voorwaarden in de gelegenheid worden gesteld om aan de school eindexamen af te leggen.
3. De directeur van een school voor vmbo kan een kandidaat als bedoeld in lid 2 eveneens in de gelegenheid stellen om deeleindexamen af te leggen in een of meer profielvakken of beroepsgerichte keuzevakken van de basisberoepsgerichte, de kaderberoepsgerichte of de gemengde leerweg die de school verzorgt, indien de kandidaat voor een van deze leerwegen is ingeschreven aan een school voor voortgezet speciaal onderwijs.

Artikel 4. Afnemen eindexamen

De directeur en de examinatoren van een school voor voortgezet onderwijs nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van Stichting Lucas Onderwijs het eindexamen of deeleindexamen af.

Artikel 4a. De examensecretaris

1. De directeur van een school voor voortgezet onderwijs wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen. Een examensecretaris is tevens examensecretaris van de deeleindexamens.
2. De directeur en de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 33, tweede lid, 48, eerste en derde lid, 52, zesde lid, en 59, vierde lid van het Eindexamenbesluit VO.
3. De examensecretaris heeft de taak om de directeur te ondersteunen bij: a. het organiseren en afnemen van het eindexamen of het deeleexamen bedoeld in het eerste lid; b. de uitvoering van het examenreglement bedoeld in artikel 31, eerste lid; c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting bedoeld in artikel 31a, eerste lid; en d. de verstrekking van een overzicht van de onderdelen en beoordeling van de schoolexamens bedoeld in artikel 33 van het Eindexamenbesluit VO.
4. De directeur stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De directeur verstrekt de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.

6. De directeur draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

Artikel 5. Indeling eindexamen; profielwerkstuk

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo, voor zover het betreft de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 10 van de Wvo, of de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 10d van de Wvo, omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo.
5. Het profielwerkstuk in het vmbo heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt.

Artikel 6. Vrijstelling

Conform het bepaalde in het Eindexamenbesluit VO geldt dat een kandidaat die is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in een of meerdere vakken in bepaalde gevallen ook is vrijgesteld van het afleggen van eindexamen in dat vak. Vrijstelling kan worden verleend, verwijzend naar artikel 26e of artikel 26n van het Inrichtingsbesluit WVO.

Artikel 7. Ontheffing

Conform het bepaalde in het Eindexamenbesluit VO geldt dat een kandidaat aan wie ontheffing is verleend van het volgen van onderwijs in een of meerdere vakken in bepaalde gevallen ook is vrijgesteld van het afleggen van eindexamen in dat vak. Ontheffing kan worden verleend, verwijzend naar artikel 26e of artikel 26n van het Inrichtingsbesluit WVO

Artikel 8. Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid¹ schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen,
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen,
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,

---

¹ Een niet-limitatieve opsomming van voorbeelden van onregelmatigheden: zonder geldige reden niet deelnemen aan een zitting van een schoolexamentoets, het niet tijdig inleveren of afronden van een praktische opdracht of handelingsdeel, fraude, gebruik maken van niet-toegestane hulpmiddelen zoals mobiele telefoons, niet-toegestane communicatie e.d.

- d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.

Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.

3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de directeur de kandidaat. De kandidaat kan zich daarbij laten bijstaan door een door hem aan te wijzen meerderjarige.
4. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
5. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur van een school voor voortgezet onderwijs in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag de directeur geen deel uitmaken.
6. In overeenstemming met artikel 30a van de Wvo wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.
7. De commissie van beroep bestaat uit ten minste 3 leden, te weten de regiodirecteur van de regio waar de kwestie is ontstaan, waarbij de regiodirecteur ervoor kan kiezen om een regiodirecteur van één van de andere regio's aan te wijzen als lid van de commissie van beroep in zijn plaats, een schoolleider van een vergelijkbaar type niet zijnde de school waar de kwestie is ontstaan, een examensecretaris van een vergelijkbaar schooltype niet zijnde de school waar de kwestie is ontstaan en tevens een jurist van Stichting Lucas Onderwijs. Indien gewenst kan de regiodirecteur eveneens aan de commissie van beroep toevoegen een lid uit de personeels- of oudergeleding van de medezeggenschapsraad of een andere ouder of personeelslid niet zijnde een ouder of lid van de school waar de kwestie is ontstaan.
8. Het adres van de commissie van beroep is Stichting Lucas Onderwijs t.a.v. mw. L.Y. Eelkema, Postbus 93231, 2509 AE Den Haag. Het schriftelijk beroep kan ook per e-mail verzonden worden naar: leelkema@lucasonderwijs.nl.

Artikel 9. Geheimhouding

Iedereen die betrokken is bij de uitvoering van het eindexamen en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan het vertrouwelijke karakter bekend is of redelijkerwijs valt aan te nemen is verplicht tot geheimhouding daarvan. Deze geheimhoudingsplicht vervalt wanneer enig wettelijk voorschrift tot bekendmaking van de betrokken gegevens verplicht of wanneer de uitvoering van de toepasselijke wet- en regelgeving bekendmaking noodzakelijk maakt.

Hoofdstuk 2 Inhoud van het eindexamen

Artikel 10. Examenprogramma

Op de betrokken locaties van Stichting Lucas Onderwijs kan eindexamen worden afgelegd in de vakken zoals vermeld in het Eindexamenbesluit VO, voor zover deze in de onderscheiden locaties van de school worden aangeboden en staan vermeld in de schoolgids van het betreffende cursusjaar van de betrokken school.

De inhoud van het eindexamen voor de onderscheiden onderwijssoorten wordt nader geregeld in de volgende artikelen van het Eindexamenbesluit VO:

1. artikel 11, eindexamen vwo (atheneum);
2. artikel 12, eindexamen vwo (gymnasium);
3. artikel 13, eindexamen havo;
4. artikel 22, eindexamen vmbo, theoretische leerweg;
5. artikel 23, eindexamen vmbo, basisberoepsgerichte leerweg;
6. artikel 24, eindexamen vmbo, kaderberoepsgerichte leerweg;
7. artikel 25, eindexamen vmbo, gemengde leerweg.

Hoofdstuk 3 Regeling van het eindexamen

Artikel 11. Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

1. De directeur stelt jaarlijks op voorstel van de examencommissie een examenreglement vast en legt dit ter instemming aan de medezeggenschapsraad voor. Het examenreglement bevat in elk geval informatie over de maatregelen, bedoeld in artikel 5 Eindexamenbesluit VO en artikel 6 van dit eindexamenreglement, en de toepassing daarvan, alsmede regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen, de herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, en de samenstelling en het adres van de in artikel 5 Eindexamenbesluit en artikel 8 van dit eindexamenreglement bedoelde commissie van beroep. Ten aanzien van de herkansing wordt in elk geval bepaald, in welke gevallen een herkansing mogelijk is. Ook kan worden bepaald dat tot die gevallen kunnen behoren gevallen dat de kandidaat door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest, aan de desbetreffende toets deel te nemen.
2. Het examenreglement wordt jaarlijks voor 1 oktober van het betreffende schooljaar aan de kandidaten verstrekt of toegezonden. Tevens wordt het examenreglement aan de inspectie toegezonden.
3. De directeur stelt jaarlijks voor 1 oktober van het betreffende schooljaar een programma van toetsing en afsluiting (hierna PTA) vast en draagt er mede zorg voor dat het PTA aan de inspectie wordt gezonden en aan de desbetreffende kandidaten wordt verstrekt. Het PTA vermeldt in elk geval:
  - a. welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst,
  - b. de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen,
  - c. de wijze waarop en de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder mede begrepen,
  - d. de wijze van herkansing van het schoolexamen, alsmede
  - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
4. Aan het deelnemen aan bepaalde onderdelen van het schoolexamen kunnen voorwaarden zijn verbonden; deze voorwaarden zijn voor de diverse vakken vermeld in het PTA.

Artikel 12. Schoolexamen

1. De directeur bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt. Dit wordt vermeld in het PTA, waarbij ook wordt bepaald in welke tijdvakken het schoolexamen wordt afgenomen.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak, bedoeld in artikel 37 van het Eindexamenbesluit VO. Bij toepassing van artikel 37, zevende lid, Eindexamenbesluit VO wordt het schoolexamen in het vak waarop de toets betrekking heeft, afgesloten tien werkdagen voor de afname van het centraal examen .
3. De directeur kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak of in die vakken af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.

Artikel 13. Mededeling beoordeling schoolexamen

Voor de aanvang van het centraal examen maakt de directeur aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:

- a. welk cijfer of welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen,
- b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
- c. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.

Artikel 14. Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid, worden de kunstvakken en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, beoordeeld met «voldoende» of «goed». Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
4. In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met «voldoende» of «goed». Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.

Artikel 15. Bekendmaking cijfer

1. Het cijfer van elk onderdeel van het schoolexamen wordt binnen een redelijke termijn aan de kandidaat bekend gemaakt, behoudens in geval van overmacht.
2. De schriftelijke rapportage aan de kandidaat geschiedt periodiek op door de directeur vast te stellen momenten.
3. De directeur en/of de examensecretaris tekenen voor verstrekking van de overzichten en beoordelingen aan de kandidaat. De kandidaat tekent alleen voor ontvangst.
4. Op diens verzoek krijgt de kandidaat inzage in de beoordeling en normering van het schoolexamen.

Artikel 16. Examendossier

Het schoolexamen wordt vastgelegd in een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm. Het examendossier voor het vmbo omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 26g lid 1 of artikel 26i lid 2 Inrichtingsbesluit WVO, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

Artikel 17. Houdbaarheid bij doubleren

Als een kandidaat doubleert of is afgewezen na het centraal examen, kan hij geen aanspraak maken op enige vorm van vrijstelling van vakken, werkstukken en opdrachten. De in artikel 20 en 21 van dit examenreglement genoemde examencommissie kan op schriftelijk verzoek van de kandidaat in voorkomende gevallen anders beslissen.

Artikel 18. Herexamen schoolexamen vmbo

- a. Het bevoegd gezag kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat het bevoegd gezag dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen omvat door het bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
- b. Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Artikel 19. Herkansing

Eventuele herkansingsmogelijkheden voor delen van het schoolexamen of voor schoolexamens waarin een examen wordt afgelegd worden geregeld in het PTA.

Artikel 20. De benoeming en samenstelling van de examencommissie

1. Het bevoegd gezag:
  - a. stelt een of meer examencommissies in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
  - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
  - c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
3. De volgende personen kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
  - a. leden van het bevoegd gezag;
  - b. de directeur van de school;
  - c. leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de school als bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de Wet medezeggenschap op scholen;
  - d. leerlingen van de school en hun wettelijk vertegenwoordigers.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
  - a. de desbetreffende schoolsoort;
  - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
  - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de overige leden van de examencommissie.

Artikel 21. De taken en bevoegdheden van de examencommissie

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
  1. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 31 Eindexamenbesluit VO voor het bevoegd gezag;
  - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 31a Eindexamenbesluit VO voor het bevoegd gezag;
  - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
  - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen, en
  - e. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen. Bij verschil van mening tussen examencommissie en directeur over de wenselijke verbeteringen kunnen zij hun verschil van mening aan de Regiodirecteur voorleggen, die dan beslist.
5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs.

Hoofdstuk 4 Centraal examen

Artikel 22. Tijdvak en afneming centraal examen

1. Het centraal examen voor de scholen voor voortgezet onderwijs kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens (CvTE).

Artikel 23. Centraal examen in eerder leerjaar

- a. In afwijking van artikel 37, tweede lid, van het Eindexamenbesluit VO kan het bevoegd gezag een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
- b. Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
- c. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het CvTE.
- d. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 24. Regels en gang van zaken omtrent afname van het centraal examen

1. De directeur draag er zorg voor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. Het College voor toetsen en examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.
2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het CvTE.
3. De directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de directeur samen met het gemaakte examenwerk.
5. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. De kandidaat krijgt in dit geval geen extra examentijd.
6. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding van een toezichthouder het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de directeur dan wel een lid van de schoolleiding of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. Voor het centraal examen geldt dan het volgende:
  1. Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan na overleg met de inspecteur de gemiste tijd op dezelfde dag worden ingehaald.
  2. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de directeur, zo mogelijk op grond van een medische verklaring aan de inspecteur verzoeken te beslissen, dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is.
  3. De kandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het eerstvolgende tijdvak opnieuw aan het betreffende examen deelnemen.
7. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in

het examenlokaal tot het einde van die toets.

8. Aan het eind van elke schriftelijke/digitale zitting van het centraal examen blijven de kandidaten op hun plaats zitten tot de surveillanten hun werk hebben ingenomen.
9. Ieder kandidaat die op een zitting aanwezig is geweest, wordt geacht de toets te hebben afgelegd.

Artikel 25. Hulpmiddelen

Voor het uitvoeren van een examenopdracht mag een kandidaat op de examenwerkplek enkel die zaken bij zich hebben die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de opdracht. Persoonlijke bezittingen van de kandidaat, zoals telefoons of andere devices, tassen en boeken blijven buiten het bereik van de kandidaat met uitzondering van de toegestane hulpmiddelen die voor (het desbetreffende onderdeel van) het centraal examen zijn vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen.

Artikel 26. Verhinderung van de kandidaat

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag alsnog te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak eveneens verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het CvTE zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij het CvTE. Indien sprake is van een afwijkende wijze van examineren, conform het bepaalde in artikel 55 Eindexamenbesluit VO alsmede het bepaalde in artikel 36 van dit reglement, deelt de directeur dit mede aan het CvTE, en laat hij in het bijzonder weten waaruit deze afwijking bestaat.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt het CvTE het resultaat mede aan de directeur.
5. Als sprake is van een situatie waarin de directeur zelf de afnametijdstippen bepaalt (zie artikel 37 lid 6 Eindexamenbesluit VO), kan de directeur een kandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het CvTE daarvoor heeft ingesteld, alsnog de toetsen te voltooien waarvoor hij eerder was verhinderd.

Hoofdstuk 5 Uitslag, herkansing en diplomering

Artikel 27. Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.
4. Voor het berekenen van het combinatiecijfer (havo en vwo) worden de op cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) voor het profielwerkstuk en ten minste de vakken maatschappijleer en CKV gemiddeld. De school kan daar de vakken algemene natuurwetenschappen en/of godsdienst en/of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs aan toe voegen. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal: 5,5 wordt dus een 6 en 5,45 een 5.

Artikel 28. Vaststelling uitslag

1. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen in geval van een eindexamen de uitslag vast met inachtneming van artikel 29 en 30 van dit Reglement.
2. De uitslag luidt "geslaagd" of "afgewezen".
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen, betrekken de directeuren de secretaris van het eindexamen voor de school een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 29. Uitslag vmbo

1. De kandidaat die het eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien die kandidaat het:
  - a. rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    1. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    2. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of
    3. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het

- e. eindcijfer 4 heeft behaald;
  - f. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief CKV uit het gemeenschappelijk deel de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald; en
  - f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen van de gemengde leerweg als bedoeld in artikel 25 van het Eindexamenbesluit VO niet betrokken, tenzij deze vakken samen tenminste een volledig beroepsgericht programma als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel d, Eindexamenbesluit VO vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
  3. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.
  4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
  5. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
  6. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 5.3.3 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 5.3.3 geen toepassing vindt.

Artikel 30. Uitslag Vwo en havo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
    - voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of

- voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
  - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk.
  3. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
  4. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag is vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend, onder mededeling van het in punt 5.3.3 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien punt 5.3.3 geen toepassing vindt.

Artikel 31. Herkansing centraal examen

De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd, het recht om in het tweede tijdvak of, indien artikel 45, eerste lid, Eindexamenbesluit VO van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het cspe, met dien verstande dat indien het betreft het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg in het vmbo, dit recht eveneens bestaat voor het cspe af te nemen door het bevoegd gezag aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan.

Artikel 32. Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op niveau

1. Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van de schoolsoort of leerweg van inschrijving.
2. De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip, schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in lid 1 bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 29 of 30 van het reglement en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.

Artikel 33. Diploma en cijferlijst

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:

- a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
  - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
  - c. voor vmbo het thema van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk,
  - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo,
  - e. de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief CKV uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg in vmbo,
  - f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien:
    - de maatschappelijke stage is beoordeeld met «voldoende» of «goed»
    - deze tenminste de duur heeft gehad van 30 uren,
  - g. de uitslag van het eindexamen.
2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor examens, een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is in elk geval de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. Onze Minister stelt het model van de cijferlijst vast.
5. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:
- a. indien het betreft het eindexamen vwo of het eindexamen havo:
    1. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
    2. het vak maatschappijleer waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, worden niet vermeld op de cijferlijst;
    3. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van het Eindexamenbesluit VO of artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    4. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    5. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 14 Eindexamenbesluit VO, achtste lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    6. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend,

worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer;

2. indien het betreft het eindexamen vmbo:
  1. de vakken behorende tot de beeldende vorming, muziek, dans, drama en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
  2. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van het Eindexamenbesluit VO of artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
  3. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 10, negende lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
  4. vakken waarvoor de kandidaat op grond van artikel 23, achtste lid, artikel 24, zevende lid, of artikel 25, zevende lid van het Eindexamenbesluit VO, bij het eindexamen vmbo zijn vrijgesteld, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
  5. vakken die op grond van artikel 22, achtste lid, zijn gekozen in aanvulling op de daar bedoelde voorgeschreven vakken, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;
  6. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

Artikel 34. Certificaat en cijferlijst

1. De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor een of meer vakken van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
  - a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald,
  - b. het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met «goed» of «voldoende».
2. Onze Minister stelt het model van het certificaat en de cijferlijst vast.
3. De examensecretaris en de directeur tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

Artikel 35. Voorschriften judicium cum laude

1. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1 de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 50, tweede lid Eindexamenbesluit VO, en de vakken van het profieldeel, en
    - 2 het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en

- b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50 Eindexamenbesluit VO.

- 2. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen havo met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1 de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 50, tweede lid Eindexamenbesluit VO , en de vakken van het profieldeel, en
    - 2 het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50 Eindexamenbesluit VO .

- 3. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg of gemengde leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1 de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
    - 2 het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer berekend op grond van artikel 49, vierde lid Eindexamenbesluit VO.
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 49 Eindexamenbesluit VO,

- 4. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van:
    - 1 de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
    - 2 het eindcijfer berekend op grond van artikel 49 Eindexamenbesluit VO.
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 49 Eindexamenbesluit VO.

Hoofdstuk 6 Overige bepalingen

Artikel 36. Afwijking wijze van examineren

- De directeur kan toestaan dat een kandidaat met een beperking het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
- Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in lid 1 bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en;
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
- Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Eindexamenbesluit VO, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. het vak Nederlandse taal;
  - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
- 4. De in lid 3 bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek Nederlandse taal.
- 5. Van elke afwijking op grond van lid 3 wordt door de directeur mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 37. Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen der kandidaten en de cijferlijst worden gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De directeur draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

Artikel 38. Spreiding voltooiing centraal examen

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. Het bevoegd gezag geeft zijn in punt 6.5.1 bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 51, eerste tot en met vierde lid, van het Eindexamenbesluit VO is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat punt bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De directeur en de secretaris van het eindexamen voor de school stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van lid 3.

Hoofdstuk 7. Specifieke bepalingen school

Artikel 39. Aanwezigheid, ziekte, verzuim en te laat komen

1. Een kandidaat dient 15 minuten voor de aanvang van de zitting aanwezig te zijn.
2. De kandidaat die een onderdeel van het schoolexamen verzuimt en daarover niet tijdig vooraf de schoolleider informeert, maakt zich schuldig aan een onregelmatigheid.
3. Indien de kandidaat de schoolleider wel heeft geïnformeerd, beoordeelt deze of het verzuim het gevolg is van een gegronde reden. Als dat niet zo is, is sprake van een onregelmatigheid.
4. Het bepaalde in lid 2 en lid 3 is van overeenkomstige toepassing op het niet tijdig inleveren van praktisch werk.
5. Een kandidaat die wel aanwezig is, maar weigert om daadwerkelijk aan het schoolexamen deel te nemen, wordt geacht zonder gegronde reden afwezig te zijn. In dat geval is sprake van een onregelmatigheid.
6. De kandidaat die te laat komt bij een schriftelijke toets, een digitale toets, een practicum of enigerlei ander onderdeel van het eindexamen, mag tot uiterlijk een half uur na aanvang worden toegelaten. De aldus gemiste tijd kan niet worden ingehaald.
7. Een kandidaat mag, zonder instructie van de surveillant, tijdens de afname van een toets het lokaal niet verlaten.
8. Als een kandidaat examenwerk heeft gemaakt, behoudt dat zijn geldigheid.

Artikel 40. Herkansingsregeling schoolexamen vwo

1. Per leerjaar mag een bepaald aantal schoolexametoetsen worden herkanst. Voorwaarde hierbij is dat het gaat om een in het PTA als herkansbaar aangemerkte toets.
2. Een toets mag maar éénmaal worden herkanst.
3. Het verzoek tot herkansing moet vóór een door de locatiedirecteur te bepalen datum en tijd via de ELO van Magister worden ingediend bij de secretaris van het eindexamen. Wie dit te laat doet, verliest zijn recht op de herkansingsmogelijkheid.
4. Het hoogste van de cijfers, behaald bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets, geldt als definitief cijfer voor dit onderdeel van het schoolexamen.
5. In leerjaar 4 van het vwo heeft een kandidaat het recht om twee schoolexametoetsen van dat cursusjaar te herkansen.
6. In leerjaar 5 van het vwo heeft een kandidaat het recht om twee schoolexametoetsen van dat cursusjaar te herkansen.
7. In leerjaar 6 van het vwo heeft een kandidaat het recht om één schoolexametoets te herkansen per periode.
8. Indien een leerling in een periode, ongeacht de reden, geen gebruik maakt van de herkansingsmogelijkheid, verspeelt hij/zij deze mogelijkheid.

Artikel 41. Herkansingsregeling schoolexamen Havo

- a. Per leerjaar mag een bepaald aantal schoolexametoetsen worden herkanst. Voorwaarde hierbij is dat het gaat om een in het PTA als herkansbaar aangemerkte toets.
- b. Een toets mag maar éénmaal worden herkanst.
- c. Het verzoek tot herkansing moet vóór een door de locatiedirecteur te bepalen datum en tijd via de ELO van Magister worden ingediend bij de secretaris van het eindexamen. Wie dit te laat doet, verliest zijn recht op de herkansingsmogelijkheid.
- d. Het hoogste van de cijfers, behaald bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets, geldt als definitief cijfer voor dit onderdeel van het schoolexamen.

- e. In leerjaar 4 van het havo heeft een kandidaat het recht om twee schoolexametoetsen van dat cursusjaar te herkansen.
- f. In leerjaar 5 van het havo heeft een kandidaat het recht om één schoolexametoets te herkansen per periode.
- g. Indien een leerling in een periode, ongeacht de reden, geen gebruik maakt van de herkansingsmogelijkheid, verspeelt hij/zij deze mogelijkheid.

Artikel 42. Herkansingsregeling schoolexamen Vmbo theoretische leerweg (mavo)

- a. Per leerjaar mag een bepaald aantal schoolexametoetsen worden herkanst. Voorwaarde hierbij is dat het gaat om een in het PTA als herkansbaar aangemerkte toets.
- b. Een toets mag maar éénmaal worden herkanst.
- c. Het verzoek tot herkansing moet vóór een door de locatiedirecteur te bepalen datum en tijd via de ELO van Magister worden ingediend bij de secretaris van het eindexamen. Wie dit te laat doet, verliest zijn recht op de herkansingsmogelijkheid.
- d. Het hoogste van de cijfers, behaald bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets, geldt als definitief cijfer voor dit onderdeel van het schoolexamen.
- e. In leerjaar 3 van het vmbo heeft een kandidaat het recht om één schoolexametoets van dat cursusjaar te herkansen.
- f. In leerjaar 4 van het vmbo heeft een kandidaat het recht om één schoolexametoets te herkansen per periode.
- g. Indien een leerling in een periode, ongeacht de reden, geen gebruik maakt van de herkansingsmogelijkheid, verspeelt hij/zij deze mogelijkheid.

Artikel 43. Herexamen van het schoolexamen vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg

- a. De locatiedirecteur kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken van het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat de locatiedirecteur dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijke deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6.
Het herexamen omvat door de locatiedirecteur aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
- b. De locatiedirecteur stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Artikel 44. Eindexamen doen op een hoger niveau

1. Voor leerlingen die daarvoor de capaciteiten bezitten, bestaat de mogelijkheid tot het afleggen van één of meerdere vakken op een hoger niveau.
2. Ook de schoolexametoetsen zijn dan op een hoger niveau.

Artikel 45. Vrijstellingen en herkansingen voor afgewezen eindexamenkandidaten

- a. Vrijstellingen voor afgewezen kandidaten 4-vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg
- a. Een vmbo-bbl/kbl leerling die voor het eindexamen zakt, waarbij het profiel niet is gewijzigd, moet alle vakken van het vierde leerjaar, behoudens het gestelde onder sub b en c opnieuw volgen. Dit houdt tevens in dat hij/zij alle toetsen voor die vakken moet overdoen. Hij/zij krijgt opnieuw het vastgestelde aantal herkansingen voor leerjaar 4.

- b. Een vmbo-bbl/kbl leerling die voor het eindexamen zakt, kan in het begin van het volgende schooljaar een verzoek bij de profielcoördinator indienen, om een vrijstelling voor de behaalde resultaten van afgeronde profieldelen in leerjaar 3 over te nemen.
- c. Een vmbo-bbl/kbl leerling die voor het eindexamen zakt, maar vakken met alleen een schoolexamen met een voldoende heeft afgesloten, kan een verzoek bij de locatiedirecteur indienen een vrijstelling voor dat onderhavige vak te verkrijgen.
Dit betreft:
  - a. Maatschappijleer gemeenschappelijk deel indien het eindcijfer minimaal een 6 is;
  - b. Kunstvak;
  - c. Beroepsgerichte keuzevakken;
- b. Extra herkansingsmogelijkheid voor afgewezen kandidaten 4-vmbo basis- en kaderberoepsgerichte leerweg
  - a. Om ervoor te zorgen dat een slechte start in de voorexamenklas niet voor een tweede maal een negatieve rol kan vervullen in het examenjaar, krijgt een gezakte examenkandidaat de kans in het tweede examenjaar onvoldoende resultaten voor SE-toetsen uit de voorexamenklas te herkansen.
  - b. De gezakte examenkandidaat krijgt per vak de mogelijkheid een herkansing af te leggen indien het gemiddelde cijfer van de schriftelijke toetsen in het voorexamenjaar lager is dan een 5,5. Dezelfde regeling geldt tevens voor praktische opdrachten waarvan het cijfer lager is dan een 5,5.
  - c. De gezakte examenkandidaat dient contact op te nemen met de profielcoördinator voor het maken van afspraken betreffende tijd, plaats en inhoud van de toets(en).
- c. Vrijstellingen voor afgewezen kandidaten 4-vmbo tl (mavo)
  - 1. Een vmbo-tl (mavo)leerling die voor het eindexamen zakt, moet alle vakken van het vierde leerjaar, behoudens het gestelde onder sub b, c en d opnieuw volgen. Dit houdt tevens in dat hij/zij alle toetsen voor die vakken moet overdoen.
Hij/zij krijgt opnieuw het vastgestelde aantal herkansingen voor leerjaar 4.
  - 2. Een vmbo-tl (mavo)leerling die voor het eindexamen zakt, maar vakken met alleen een schoolexamen met een voldoende heeft afgesloten, kan een verzoek bij de locatiedirecteur indienen een vrijstelling voor dat onderhavige vak te verkrijgen. Dit geldt niet voor het vak Lichamelijke opvoeding.
  - 3. Een vmbo-tl (mavo)leerling die voor het eindexamen zakt, kan een verzoek bij de locatiedirecteur indienen een vrijstelling voor het opnieuw maken van het profielwerkstuk te verkrijgen.
  - 4. Een vmbo-tl (mavo)leerling die voor het eindexamen zakt, kan in het begin van het volgende schooljaar een verzoek bij de vakdocent indienen een vrijstelling voor een praktische opdracht te verkrijgen.
- d. Extra herkansingsmogelijkheid voor afgewezen kandidaten 4-vmbo-tl (mavo)
  - 1. Om ervoor te zorgen dat een slechte start in de voorexamenklas niet voor een tweede maal een negatieve rol kan vervullen in het examenjaar, krijgt een gezakte examenkandidaat de kans in het tweede examenjaar onvoldoende resultaten voor SE-toetsen uit de voorexamenklas te herkansen.
  - 2. De gezakte examenkandidaat krijgt per vak de mogelijkheid een herkansing af te leggen indien het gemiddelde cijfer van de schriftelijke toetsen in het voorexamenjaar lager is dan een 5,5. Dezelfde regeling geldt tevens voor praktische opdrachten waarvan het cijfer lager is dan een 5,5.
  - 3. De gezakte examenkandidaat dient contact op te nemen met de afdelingsleider voor het maken van afspraken betreffende tijd, plaats en inhoud van de toets(en).
- e. Vrijstellingen voor afgewezen kandidaten 5-havo
  - Een havoleerling die voor het eindexamen zakt, moet alle vakken van het vijfde leerjaar, behoudens het gestelde onder sub b, c en d opnieuw volgen. Dit houdt tevens in dat hij alle toetsen voor die vakken moet overdoen.
Hij krijgt opnieuw het vastgestelde aantal herkansingen.

- Een havoleerling die voor het eindexamen zakt, maar vakken met alleen een schoolexamen met een voldoende heeft afgesloten, kan een verzoek bij de locatiedirecteur indienen een vrijstelling voor dat onderhavige vak te verkrijgen. Dit geldt niet voor het vak Lichamelijke opvoeding.
  - Een havoleerling die voor het eindexamen zakt, kan een verzoek bij de locatiedirecteur indienen een vrijstelling voor het opnieuw maken van het profielwerkstuk (waarvan het cijfer opgenomen is in het combinatiecijfer) te verkrijgen.
  - Een havoleerling die voor het eindexamen zakt, kan in het begin van het volgende schooljaar een verzoek bij de schoolleider indienen een vrijstelling voor een praktische opdracht te verkrijgen.
- f. Extra herkansingsmogelijkheid voor afgewezen kandidaten 5-havo
- a. Om ervoor te zorgen dat een slechte start in de voorexamenklas(sen) niet voor een tweede maal een negatieve rol kan vervullen in het examenjaar, krijgt een gezakte examenkandidaat de kans in het tweede examenjaar onvoldoende resultaten voor SE-toetsen uit de voorexamenklas te herkansen.
  - b. De gezakte examenkandidaat krijgt per vak de mogelijkheid een herkansing af te leggen indien het gemiddelde cijfer van de schriftelijke toetsen in het voorexamenjaar lager is dan een 5,5. Dezelfde regeling geldt tevens voor praktische opdrachten waarvan het cijfer lager is dan een 5,5.
  - c. De gezakte examenkandidaat dient contact op te nemen met de afdelingsleider voor het maken van afspraken betreffende tijd, plaats en inhoud van de toets(en).
- g. Vrijstellingen voor afgewezen kandidaten 6-vwo
- a. Een vwo-leerling die voor het eindexamen zakt, moet alle vakken van het zesde leerjaar, behoudens het gestelde onder sub b, c en d opnieuw volgen. Dit houdt tevens in dat hij alle toetsen voor die vakken moet overdoen.
Hij krijgt opnieuw het vastgestelde aantal herkansingen.
  - b. Een vwo-leerling die voor het eindexamen zakt, maar vakken met alleen een schoolexamen met een voldoende heeft afgesloten, kan een verzoek bij de locatiedirecteur indienen een vrijstelling voor dat onderhavige vak te verkrijgen. Dit geldt niet voor het vak Lichamelijke opvoeding.
  - c. Een vwo-leerling die voor het eindexamen zakt, kan een verzoek bij de locatiedirecteur indienen een vrijstelling voor het opnieuw maken van het profielwerkstuk (waarvan het cijfer opgenomen is in het combinatiecijfer) te verkrijgen.
  - d. Een vwo-leerling die voor het eindexamen zakt, kan in het begin van het volgende schooljaar een verzoek bij de schoolleider indienen een vrijstelling voor een praktische opdracht te verkrijgen.
- h. Extra herkansingsmogelijkheid voor afgewezen kandidaten 6-vwo
- a. Om ervoor te zorgen dat een slechte start in de voorexamenklas(sen) niet voor een tweede maal een negatieve rol kan vervullen in het examenjaar, krijgt een gezakte examenkandidaat de kans in het tweede examenjaar onvoldoende resultaten voor SE-toetsen uit de voorexamenklas te herkansen.
  - b. De gezakte examenkandidaat krijgt per vak de mogelijkheid een herkansing af te leggen indien het gemiddelde cijfer van de schriftelijke toetsen in het voorexamenjaar lager is dan een 5,5. Dezelfde regeling geldt tevens voor praktische opdrachten waarvan het cijfer lager is dan een 5,5.
  - c. De gezakte examenkandidaat dient contact op te nemen met de schoolleider voor het maken van afspraken betreffende tijd, plaats en inhoud van de toets(en).

Artikel 46. Instroom- en doorstroombepalingen

- Afspraken instroom van leerlingen van buiten de school in klas 4-vmbo-tl (mavo), 5-havo, 5-vwo of 6-vwo.
  - a. Er wordt in de eerste plaats een vergelijk gemaakt van de PTA's van de aanleverende school en de ISW-locatie waar de leerling instroomt. De resultaten van de toetsen die overeenkomen worden overgenomen. Voor de onderdelen die niet kunnen worden overgenomen wordt een inhaalprogramma gemaakt op maat, waarbij als eerste wordt verkent of een stof afdekkende toets (één toets waarin alle gemiste (sub)domeinen uit het eerdere jaar (jaren) worden afgetoetst) mogelijk is.
    - Afspraken doorstroom van leerlingen van 3-havo naar klas 4-vmbo-tl (mavo)
      - a. Voor alle gemiste PTA-onderdelen wordt een inhaalprogramma gemaakt op maat, waarbij als eerste wordt verkent of een stof afdekkende toets (één toets waarin alle gemiste (sub)domeinen uit het eerdere jaar (jaren) worden afgetoetst) mogelijk is.
    - Doorstroombepaling 5 havo naar 5 vwo
      1. Een leerling kan na het behalen van het havodiploma zijn opleiding vervolgen in 5 vwo mits aan de volgende voorwaarde is voldaan:
        - a. het advies van zijn havo-examinatoren is met hem besproken.
      2. Een leerling met een havodiploma wordt op het vwo vrijgesteld van het onderwijs en het examen in de volgende vakken uit het gemeenschappelijk deel: maatschappijleer, LV en CKV.
      3. Het vak lichamelijke opvoeding moet wel worden gevolgd.

Artikel 47. Programma van toetsing en afsluiting (PTA): vaststelling en wijziging

1. Voor vaststelling van het programma van toetsing en afsluiting is instemming van de locatieraad vereist.
2. Het PTA kan na 1 oktober slechts gewijzigd worden:
  - b. In geval van een bijzonder onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing; of
  - c. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
3. De examencommissie van de school wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het tweede lid.
4. Er kan slechts afgeweken worden bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting van het advies van de examencommissie:
  - d. In geval van een bijzonder onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing; of
  - e. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
5. Het eerste lid is van toepassing op de wijziging van het PTA na 1 oktober.
6. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de deeleindexamens.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Artikel 48. Overgangsbepaling schoolexamen rekenen

1. Het eindexamen vmbo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen als bedoeld in artikel 118jj van de wet.
2. In afwijking van het eerste lid is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die het schoolexamen rekenen heeft afgelegd zoals dit op grond van artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen is vastgesteld voor het eindexamen vmbo, bij het afleggen van het eindexamen in een andere leerweg van het vmbo, vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo, bedoeld in de artikelen 49 en 50 van het Eindexamenbesluit VO.
4. In afwijking van de artikelen 52, eerste lid, onderdeel a, 52c, tweede lid, en 53, eerste lid, onderdeel a, en vierde lid, onderdeel b, van het Eindexamenbesluit VO wordt het cijfer voor het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
5. Indien de kandidaat is vrijgesteld van het schoolexamen rekenen op grond van het tweede lid, wordt het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op het eindcijfer van het vak wiskunde, indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd, het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling, bedoeld in artikel 49 of artikel 50, en de kandidaat bedenkingen heeft geuit tegen het opnemen van het eindcijfer van het vak wiskunde op de cijferlijst op grond van artikel 52, derde lid.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg aflegt ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 10b1 van de wet.
8. Dit artikel vervalt wanneer de regeling van artikel 61 Eindexamenbesluit VO vervalt.

Artikel 49. Vaststelling en publicatie

1. Dit examenreglement is, na instemming van de medezeggenschapsraad vastgesteld door het College van Bestuur van Lucas Onderwijs overeenkomstig artikel 31 Eindexamenbesluit VO en treedt in werking met ingang van 1 augustus 2021.
2. De directeur bewerkstelligt dat dit examenreglement vóór 1 oktober 2021 wordt toegezonden aan de Inspectie en kenbaar wordt gemaakt aan de examenkandidaten.

Bijlage

Toegestane hulpmiddelen vmbo 2021, alle leerwegen, alle vakken.

- Basispakket, bestaande uit: - schrijfmateriaal - tekenpotlood - blauw en rood kleurpotlood - liniaal met millimeterverdeling - passer - geometrische driehoek - vlakgum - elektronisch rekenapparaat volgens eisen CVTE
- Alle schriftelijke examens, alle leerwegen: Eindelijk woordenboek Nederlands met uitzondering van het CSPE, of eindelijk woordenboek van Nederlands naar een vreemde taal en van een vreemde taal naar Nederlands.
- Fries en Moderne vreemde talen, alle leerwegen: Woordenboek naar en van de doeltaal;
- Bij Engels: (op verzoek kandidaat) daarnaast ook woordenboek Engels-Engels.
- Papieren cse's Nederlands, alle leerwegen: Voorbeeld briefsjabloon Nederlands.
- Bij Wiskunde, alle leerwegen, naast of in plaats van de geometrische driehoek: een windroos
- Bij Nask 1, nask 2, alle leerwegen: Door CvTE goedgekeurd informatiemateriaal
- Bij Muziek, dans, drama, GL, TL: Computer
- cspe beroepsgericht en cpe beeldend, BB, KB en GL (cspe), GL en TL (cpe beeldend): Het gebruik van een woordenboek Nederlands is bij deze praktische examens niet toegestaan.

Toegestane hulpmiddelen havo en vwo 2021 havo en vwo, alle vakken.

- Basispakket, bestaande uit: - schrijfmateriaal - tekenpotlood - blauw en rood kleurpotlood - liniaal met millimeterverdeling - passer - geometrische driehoek - vlakgum - elektronisch rekenapparaat volgens eisen CVTE - nietmachine
- Alle schriftelijke examens Eindelijk woordenboek Nederlands, of eindelijk woordenboek van Nederlands naar een vreemde taal en van een vreemde taal naar Nederlands.
- Latijn, Grieks: Latijns resp. Grieks woordenboek.
- Fries, moderne vreemde talen: woordenboek naar en van de doeltaal;
- Bij Engels: (op verzoek kandidaat) daarnaast ook woordenboek Engels-Engels.
- Wiskunde A, B, C: - grafische rekenmachine - roosterpapier in cm².
- Biologie, natuurkunde, scheikunde: - goedgekeurd informatieboek: Binas 6e editie of Sciencedata.
- Aardrijkskunde: Zowel bij havo als bij vwo is een atlas niet langer toegestaan bij het centraal examen.
- Muziek, kunst (algemeen): Computer